

تلقیح مصنوعی از دیدگاه فقه شیعه

مؤلف: مه‌ری ایمانی

سرشناسه	: ایمانی، مهری، ۱۳۶۴-
عنوان و نام پدیدآور	: تلقیح مصنوعی از دیدگاه فقه شیعه/مؤلف مهری ایمانی.
مشخصات نشر	: تهران: رامند، ۱۴۲۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۸ ص.؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۰۰۰۰ ریال 9-2-91092-978-622
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه:ص. [۵۷]-۱۰۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: تلقیح مصنوعی انسان (فقه) Human (Islamic law (Artificial insemination, Human تلقیح مصنوعی انسان -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام Artificial insemination, Human -- Religious aspects -- Islam تلقیح مصنوعی انسان -- فتاواها Artificial insemination, Human -- Fatwas
رده بندی کنگره	: ۸ ت/۱۹۸/۶ BP
رده بندی دیویی	: ۲۹۷ / ۳۷۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۵۵۴۵۰
کد پیگیری	: ۹۵۵۴۸۰

www.ketab.ir

انتشارات رامند

نام کتاب:	تلقیح مصنوعی از دیدگاه فقه شیعه
مؤلف:	مهری ایمانی
ناشر:	انتشارات رامند
شمارگان:	۵۰ جلد
نوبت چاپ:	اول / ۱۴۰۳
چاپ و صحافی:	البرز
قیمت:	۹۰۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۹۱۰۹۲-۲-۹

فهرست مطالب

مقدمه ۹

فصل اول: مباحث مقدماتی

گفتار اول: تاریخچه تلقیح مصنوعی ۱۳

گفتار دوم: مفهوم شناسی فقهی تلقیح مصنوعی ۱۷

تعریف لغوی: ۱۷

تعریف اصطلاحی: ۱۹

فصل دوم: تلقیح مصنوعی در علم پزشکی

گفتار اول: مفهوم شناسی پزشکی تلقیح مصنوعی ۲۳

گفتار دوم: انواع تلقیح مصنوعی ۲۵

۱- لقاح داخل رحمی (IUI) ۲۵

۲- لقاح خارجی رحمی (IVF) ۲۵

۳- تلقیح در داخل لوله رحم (GIFI) ۲۶

۴- انتقال نطفه بارور شده به داخل لوله رحم (ZIFT) ۲۶

۵- اهدای جنین ۲۷

- ۶- اهدای گامت..... ۲۷
- الف- تخمک اهدایی..... ۲۸
- ب- اسپرم اهدایی ICSI..... ۲۸
- ۷- رحم جایگزین (مادر جایگزین / اجاره ی رحم)..... ۲۸
- نتیجه..... ۳۰

فصل سوّم: احکام تلقیح مصنوعی با رابطه زوجیت

- گفتار اول: حکم تکلیفی تلقیح مصنوعی با رابطه زوجیت..... ۳۳
- گفتار دوم: احکام وضعی تلقیح مصنوعی با رابطه زوجیت..... ۳۷
- ۱- احکام مربوط به پزشک و بیمار..... ۳۷
- الف- مقدمات حرام..... ۳۷
- ب- منظور از صیغه..... ۳۸
- ۲- احکام نگهداری از نطفه..... ۴۱
- ۳- احکام والدین و فرزندان تلقیح با رابطه زوجیت..... ۴۲
- نسب:..... ۴۳
- قاعده فراش:..... ۴۵
- حضانت..... ۴۹
- ولایت..... ۴۹
- محرمیت و نکاح..... ۵۰
- ارث:..... ۵۵
- وصیت:..... ۵۸
- بحث تطبیقی:..... ۶۰
- نتیجه:..... ۶۱

فصل چهارم: احکام تلقیح مصنوعی بدون رابطه زوجیت

- گفتار اول: حکم تکلیفی تلقیح بدون رابطه زوجیت ۶۵
- راهکارهای شرعی در هنگام اضطرار ۷۵
- گفتار دوم: احکام وضعی تلقیح بدون رابطه زوجیت ۷۷
- حکم ولد حاصل از تلقیح با عدم زوجیت ۷۷
- حکم تلقیح بدون رابطه زوجیت در حالت عمد ۷۸
- حکم تلقیح بدون رابطه زوجیت در حالت عدم علم ۸۰
- انواع نسب: ۸۴
- نتیجه: ۸۷

فصل پنجم: احکام تلقیح مصنوعی بادوانگی صاحب تخمک و صاحب رحم

- گفتار اول: حکم تکلیفی تلقیح بادوانگی صاحب تخمک و صاحب رحم ۹۱
- نظر موافقان: ۹۲
- نظر مخالفان: ۹۴
- گفتار دوم: احکام وضعی تلقیح مصنوعی بادوگانگی صاحب تخمک و صاحب رحم ۹۶
- ملاک انتساب فرزند به مادر ۹۷
- قول اول: ۹۷
- قول دوم: «)» ۹۹
- قول سوم: ۱۰۰
- قول چهارم: ۱۰۰
- قول پنجم: ۱۰۱
- نظرات مراجع تقلید ۱۰۱

❖ / تلقیح مصنوعی از دیدگاه فقه شیعه / ❖

- ۱۰۳..... حکم پیوند تخمدان و بیضه:
- ۱۰۴..... نتیجه:
- ۱۰۵..... فهرست منابع
- ۱۰۵..... فهرست کتابها
- ۱۰۸..... فهرست مقالات:

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از نیازهای فطری که خداوند در وجود انسان قرار داده است میل و گرایش به تولید نسل و فرزنددار شدن می باشد. به طوری که حتی انبیای الهی همچون حضرت زکریا (سلام الله علیه) با وجود این که در سن کهولت به سر می بردند از خداوند طلب فرزند کردند. نیاز به وجود فرزند آنچنان برای زن و شوهر دارای اهمیت است اگر بعد از مدتی این نعمت بی نصیب بمانند معمولا سلامت روانی زوجین و استحکام خانواده دچار تزلزل می گردد. امروزه علم پزشکی از طریق تلقیح مصنوعی شرایطی را برای افرادی که از توان جنسی زن برای تولید نسل برخوردار نیستند، فراهم کرده است. اما از این جهت که در برخی موارد تلقیح مصنوعی در گرفتن تخمک یا اسپرم دخالت فرد اجنبی وجود دارد، مسائل و سوالاتی از لحاظ شرعی برای افراد ایجاد می کند.

کتاب حاضر، با عنوان "تلقیح مصنوعی از دیدگاه فقه شیعه" که حاصل تحقیقات بنده در سال ۱۳۸۹ به راهنمایی استاد بزرگوار جناب آقای حیدری می باشد، از طریق جمع آوری اطلاعات به شیوه کتابخانه ای و به روش توصیفی گردآوری شده است. در این نوشته ضمن بررسی تاریخچه تلقیح مصنوعی سعی شده است انواع و اقسام مختلف تلقیح مصنوعی در رابطه انسان مورد بررسی قرار گیرد و به احکام تکلیفی و وضعی هر یک از این اقسام اشاره شود. با توجه به ارتباط

❖ / تلقیح مصنوعی از دیدگاه فقه شیعه / ❖

این نوع مسائل فقهی با مسائل پزشکی و حقوقی سعی شده که از مطالب پزشکی و حقوقی به اندازه نیاز و در هنگام ضرورت استفاده شود. همچنین چون موضوع تحقیق فقهی می باشد سعی گردیده که به صورت تطبیقی از نظرات و استفتائات مراجع معاصر استفاده شود.

در پایان لازم می دانم از همه بزرگواران خصوصا پدر و مادر عزیزم که بنده را در انجام این تحقیق یاری رساندند، همچنین از استاد بزرگوار جناب حجة الاسلام و المسلمین آقای غلامحسن حیدری که در تنظیم این مطالب راهنمای بنده بودند، صمیمانه قدردانی و تشکر نمایم.

والسلام علی من اتبع الهدی

مهری ایمانی

پاییز ۱۴۰۲

www.ketab.ir